

cléireach ar chuile chomhairle. Bhí an oifig dúnta an chéad lá a ndeachaigh mé isteach ach dúradh liom ansin nach mbíonn sí oscailte ach laethanta áithrid den tseachtain. Lá ama mhárach tháinig mé arís ann agus bhí an cléireach agus cathaoirleach na comhairle romham.

Trí lá den tseachtain atá an cléireach fostaithe. Tagann £35,000 isteach as rátaí chuile bhliain. Cúigear tofa atá ar an gcomhairle. Bíonn cruinniú acu uair sa mí ar a laghad. Is iad atá freagrach as bailiú an bhruscair sa bparóiste, bíonn plé acu le riaradh na reilige agus bíonn siad seasta síoraí ag cur riachtanais na háite os comhair an rialtais láir. Siad féin a bhailíonn na rátaí. Tá fógra crochta in oifig an phoist freisin go bhféadfaidh tú na rátaí a íoc ansin mura bhfuil fonn ort dul chuig an oifig láir. Chaith an cléireach tamall ag obair sa Sciobairín sa tír seo agus ba mhór an chúis gáire dó an chaoi a bhfuair rialtas na hÉireann réidh le rátaí sa mbliain 1977. "Cén chaoi ar féidir a bheith ag caint ar chóras rialtas áitiúil gan rátaí de chineál éicint?" a d'fhiafraigh sé díom.

Níor cheart a cheapadh ón méid atá ráite agam go bhfuil chuile shórt ceart ar oileán Mhanainn. Níl. Ach ar a laghad tá smacht acu ar a saol agus is féidir leo athruithe a dhéanamh go scioptha más é sin a mian. Tá gluaiseacht náisiúnta ar an oileán - Mec Vannin - agus deir siadsan go bhfuiltear ag brath ró-mhór ar na bancanna agus ar thionscail an airgeadais tríd is tríd - "tax haven" é oileán Mhanainn seachas rud ar bith eile. Deir Mec Vannin go bhfuil faillí

• Cruinniú Poiblí Rialtas Mhanainn a thagann le chéile faoin aer chuile bhliain ar an 5ú Iúil.

á dhéanamh sa talmhaíocht, san iascaireacht agus sa tionsclaíocht agus go bhfuil nádúr na háite á scrios. Deir siad freisin go gcaithfear srian a chur leis an méid daoine atá ag teacht isteach nó go gearr gur stráinséirí ar fad a bheas ar an oileán.

Bhí comhrá fada agam le rúnaí na

heagraíochta - Illiam Costain. Chuir sé an-spéis sa méid a d'inis mé dó faoin eagraíocht CUMHACHT agus dúirt sé gur mhaith leis a theacht go Conamara le labhairt linn.

Sílím gur mhór ab fhiú dúinn fáilte a chur roimhe.

Tigh Durkan

An Tulach, Baile na hAbhann

**Grósaeirí • Gás
Nuachtáin**

Teil: 93156

An Droighneán Donn

Sráidbhaile an Spidéil

Bialann & Beár

Fear na Curaighe a Chuaidh go Tamhain

Sliocht as an leabhar 'Peadar Chois Fharraige' – bailiúchán de sheanchas a thóg Seán Mac Giollarnáth ó Pheadar Mac Tuathalláin. Ba as an Teach Mór, Cois Fharraige, do Pheadar Mac Tuathalláin ach chaith sé an chuid is mó dá shaol ina chónaí i nGaillimh ar an bhFaiche Beag áit a bhfuair sé bás i 1930. Tá litriú na Gaeilge fágtha mar a bhí sé sa gcéad eagrán ach gur sa gcló Rómhánach atá sé.

Bhí fear thiar i mBaile an Tighe Mhóir. Fuair sé curach nua déanta agus go deimhin ní fear curaighe a bhí ann mar ní raibh sé luath ná láidir agus níorbh fhearr a bheith. Ní raibh aon easna ina choirp nach raibh ordlach nimh uirthé. Bhí sé chomh bastalach nuair a fuair sé an churach agus go ndeachaidh sé i gcomórtas le togha na bhfear fairrge agus ag Dia atá 'fhios má chuaidh leis.

D'éirigh sé an mhaidin seo agus sheas sé ar aill a bhí ag tóin an tighe. Chonnaic sé cosamhlacht aoibhinn álainn ar an lá. Dubhairt sé leis féin go ngabhfadh sé ag iasgach. Nuair a d'ith sé a bhriceasta d'imthigh leis. Ghlaigh sé ar an mac leis an gcurach a chur síos i n-éindigh leis. Nuair a bhí an churach thíos chuaidh sé agus thóg sé baoidhtí. Nuair a bhí sé réidhtithe le gabhail ar an gcurach chonnaic sé an rón chuige aniar trí chuisle, agus 'sé an t-ainm a bhí ar an gcuisle Lochán na Leathóg. Níl deis chothuithe críochnuithe ag an rón ach leathógaí, agus bhíodh

leathógaí ins an lochán seo. Bhí láidhe ar a ghualainn aige, tar éis a bheith ag baint na mbaidhtí. Lean sé an rón leis an láidhe, ach d'éirigh leis an rón go raibh an oiread uisce aige agus thug ar an domhain é.

D'imthigh leis an bhfear agus chuaidh sé sa gcurach agus chuaidh sé amach go dtí áit a dtugtar Barr na Cora air. Bhí sé ag imtheacht anonn is anall ag cuartú bráighte. Dá n-éirigheadh leat bheith idir an stopóg agus an léasán, déarfá leat féin go raibh bráighte iasgaighe agat. Sgaoil sé amach an chloch théide agus nuair a shásuigh sé a intinn fuair sé a chuid druibhthe faoi réir agus thosuigh sé ag iasgach. Bhí sé ag marbhú corr bhallach, corr ronnach, agus corr mhangach le n-a dhorugha marbh (an ceann atá leigte i ndiaidh na curaighe). Nuair a d'árduigh an taoille bhuail an t-iasc a gceann fúthab. 'Séard tsórt duine a bhí ann duine leisgeamhail agus duine mór-chodlatach. Dubhairt sé leis féin go dtáinig ceo codlaidh air. Luigh sé amuich i dtosach na curaighe. Pé brí céard d'éirigh do'n

téad gearradh í agus bhí daoine ag déanamh amach gurb é an rón a ghearr í nuair a fuair sé ina chodladh é. Bhí fuaradh beag dhe ghaoith aniar díreach ann, agus, barr ar an ádh, an lá céadna, ní raibh curach ná bád ar an bhfairrge. Bhí an churach ag imtheacht léithe agus sé an áit ar bhuail sí talamh i dTamhain.

Bhí beirt bhan ag cruinneáil feamainne ins an gcladach agus bhreathnuigheadar isteach sa gcurach. Chonnaiceadar fear. Ní raibh fhios acab beo ná marbh é. Sganruigheadar. Chuadar abhaile. D'innsigheadar a sgéal. Tháinig Tadhg Ó Clúnáin anuas agus Mícheál Ó Fatha agus Domhnall Ó Beirn. Chuaidh Tadhg Ó Clúnáin anonn agus chraith sé an fear sa gcurach. Nuair a d'éirigh sé agus bhreathnuigh sé faoi is thairis, agus chonaic sé na daoine nach bhfaca sé ariamh cheana bhí sgéin an mhurdail idir a dhá shúil. D'fhiafruigh sé díob go huafásach cén n-áit a raibh sé. Chuaidh sé amach as an gcurach. Bhreathnuigh sé ar an téad. "Tá sin déanta," adeir sé. D'fhiafruigh na fir dhó céard a tharla dhó. D'innis sé dóib. Chuireadar suas an churach agus thugadar an fear ag an teach. Fuair sé díol an rí dhe dhinnéar. Nuair a bhí an dinnéar caithte aige d'fhiafruigheadar dhó cérb as é. D'innis dé dhóib. D'imthigh Domhnall Ó Beirn. Thug sé capall srian is diallaid leis. Chuir sé sgéal i

An Crúiscín Lán

An Spidéal

**Beár – Bia na Mara
Ceol & Craic**

091-83148

Gach dea ghruí don fhéile ó

**COMHLUCHT
IOMPAR EARRAÍ**

(Micilín & Tess)

An Cheathrú Rua Teil: 95214

Siopa – Beatha Beithíoch – Gual

mbarr bhata go Baile an Tighe Móir. Dubhairt sé leob go raibh Micil Ó Céide slán sábháilte agus go mbeadh sé sa mbaile san oidhche lá ar n-a bhárach.

Nuair a bhí roisín caithte acab chruinnigh an t-aos óg isteach, mar is gnás é atá i gach uile tír nuair a thiochfaidh stráinséara ar an mbaile. Thosuigh ceol agus damhsa.

Ar maidin lá ar n-a bhárach nuair a fuair sé an lá, gléasadh a bhriceasta dhó, agus an togha. Cuireadh ciseán mór chun fairrge leis le arán, tae agus bainne, agus de dhéanta na fírinne ní raibh aon ghnaithhe dhe bheagán aige. Níor facthas ariamh é gan a ghoile a bheith ar chúl a ghlaice aige. D'imthigh muinntir an bhaile trí chéile agus thíolacadar chun bealaigh é. Chraith sé lámh leob agus b'fiú dhó. Rug sé ar a dhá mhaide rámh. Bhí sé ag baint buille as. Chonnaic sé bád ag éirge amach as Droichead an Chláirín. Chuir sé a hata i mbarr an mhaide rámh. Nuair a chonnaic na bádóirí é rinne

siad air agus cé bheadh ann ach Máirtín Bheartla Mhac Chon Fhaola as Leitir Mealláin. D'fhiafruigheadar dhó cé raibh sé ag gabhail. Dubhairt

sé gur go Carraig an Mhatail é. Chaitheadar ceann téide aige agus tharraingigheadar ina ndiaidh é go ndeachaidh sé do'n Mhatal.

• Inis Meán ó Dhún Chonchúir

ostán an dóilín

An Cheathrú Rua
Fón: (091) 95177/95169

Rogha an Óil—Togha an Cheoil

Oscailte ar feadh na bliana
Ceol gach Deireadh Seachtaine
Déanfar freastal ar gach cineál ócáid,
Páirtí nó Bainis

BIALANN

Spraoí – Spóirt – Craic

KILKERRIN
SALMON

Conamara
Teil: 095-33466, 33467, 33432
Facs: 095-33468

*Go n-éirí go geal le
Pléaraca 1992*

• **Óst na nOileán** •
Tí Lee

Leitir Mealláin 81161

Óst & Bialann
Ceol gach
deireadh seachtaine

T. Ó Máille Teo.

Ros Muc, 091-74101

Grósaer, Crua-earraí,
Soláthraí Tógálaithe,
Éadathóireacht

Teach Ósta na Páirce
& Teallaí na Páirce

Páirc, An Spidéal
Teil: 091-83159 Facs: 091-83494

Úinéirí: Nóirín & Seán Ó Foighil

Óst na Mara

• NA FORBACHA •

Bear, Sneoiceanna
Ceol Traidisiúnta

Teil: 091-92391

Go n-éirí go geal leis an bPléaraca

OIFIG
AN PHOIST

CAMUS

An Púcán

Sráid Forster, Gaillimh Teil: 61528

Function & Nite Club
Beár & Bia
Ceol gach Oíche
Cóisir Breithlá srl

Pádraig Ó Conghaile

• **SIOPADÓIR** •

Camus Uachtar, Camus, Co. na Gaillimhe

Go n-éirí go geal leis an bPléaraca

Tígh Phlunkett

Leitir Móir

• **Siopa** • **Bureau de Change** •
• **Beár** • **Posta** • **Peitreal** •

*"Má bhíonn tú thart,
nā tēlgh thairle"*